

จดหมายข่าว

เพื่อการเตือนภัย ด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐาน
ระบบการจัดการและการเตือนภัย

ISO 14060 หนุนเป้าหมาย การปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นศูนย์ขององค์กร

ปีที่ 16 ฉบับที่ 143 เดือนกุมภาพันธ์ 2569

สร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์สุจริตด้วย ISO 37001
“ISO/IEC 4933” มาตรฐานใหม่ล่าสุดที่ทำให้ทุกอุปกรณ์เข้าใจภาษาเดียวกัน
ทำไมองค์กรต้องให้ความสำคัญกับ ISO 17298

ISSN 2228-9925

จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน

ภายใต้โครงการสร้างระบบข้อมูล และองค์ความรู้ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย

กอง บก. ขอกล่าวสวัสดิ์ท่านผู้อ่าน “จดหมายข่าวเพื่อการเตือนภัยด้านมาตรฐาน” สำหรับบทความที่น่าสนใจประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ทีมงาน INTELLIGENCE UNIT ได้สรุปทิวทัศน์หรือเรื่องราววัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์สุจริตด้วย ISO 37001 และ “ISO/IEC 4933” มาตรฐานใหม่ล่าสุดที่ทำให้ทุกอุปกรณ์เข้าใจภาษาเดียวกัน ในส่วน STANDARD WARNING ได้แก่ ISO 14060 หนูนเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ขององค์กร และทำไมองค์กรต้องให้ความสำคัญกับ ISO 17298 สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการโครงการสร้างระบบข้อมูลและองค์ความรู้ ด้านมาตรฐานระบบการจัดการและการเตือนภัย หรือ Intelligence Unit

กอง บก.

ปีที่ 16 ฉบับที่ 143 เดือนกุมภาพันธ์ 2569

Management System Certification Institute (Thailand): MASCI
1025, 11th 18th Floor, Yakult Building,
Phaholyothin Road, Phayathai, Phayathai, Bangkok
10400, Thailand
Tel. (+662) 617-1727-36 Fax. (+662) 617-1708
www.masci.or.th

สร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์สุจริตด้วย ISO 37001

หนึ่งในความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดที่ธุรกิจทั่วโลกยังคงต้องเผชิญอยู่คือการทุจริตซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดที่ผิดไปจากความเป็นจริง บ่อนทำลายหลักนิติธรรม และกัดกร่อนความไว้วางใจที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีต่อองค์กรซึ่งเป็นสิ่งที่บาร์ตอส มาโควิช ผู้อำนวยการศูนย์การปฏิบัติตามกฎระเบียบของ Viadrina (ศูนย์วิจัยสหสาขาและสถาบันวิจัยเชิงนโยบายด้านจริยธรรมองค์กร ความสอดคล้อง และความซื่อสัตย์) และผู้เชี่ยวชาญของคณะกรรมการวิชาการไอเอสไอ ISO/TC 309, Governance of organizations ได้กล่าวไว้ ไอเอสไอตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้พัฒนามาตรฐาน ISO 37001, Anti-bribery management systems – Requirements with guidance for use ขึ้นโดยแสดงถึงฉันทามติระดับโลกเกี่ยวกับวิธีที่องค์กรสามารถป้องกันการ

ทุจริตบนและปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์สุจริตได้ซึ่งบริษัทและองค์กรสามารถนำไปใช้เป็นกรอบการทำงานในการเปลี่ยนจากการควบคุมความเสียหายแบบเชิงรับไปสู่การป้องกันความเสี่ยงเชิงรุก ISO 37001 ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีโครงสร้างที่เรียกว่า High-Level Structure หรือ HLS ซึ่งเป็นโครงสร้างแบบเดียวกันกับที่ใช้ในมาตรฐานระบบการจัดการซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น ISO 9001 และ ISO 14001 สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองระบบการจัดการฉบับอื่นอยู่แล้ว ความเข้ากันได้เช่นนี้ถือเป็นข้อได้เปรียบเชิงกลยุทธ์โดยมีหัวใจสำคัญคือวงจร PDCA ซึ่งทำให้มั่นใจว่าความพยายามต่อต้านการทุจริตบนเป็นระบบที่ทำได้จริง **การวางแผน (Plan)** ISO 37001 กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตบนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เช่น ค้นหาและระบุจุดอ่อนอยู่ที่ไหน รวมอยู่ในความสัมพันธ์กับบุคคลที่สาม กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การดำเนินงานข้ามพรมแดน หรือกลไกการอนุมัติภายในหรือไม่ อย่างไรก็ตาม **การลงมือทำ (Do)** เมื่อระบุความเสี่ยงได้แล้ว ต้องมีการนำมาตรการควบคุมมาใช้ ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบสถานะทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ การควบคุมทางการเงิน และการควบคุมที่ไม่ใช่ทางการเงิน กฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้ของขวัญและการต้อนรับ และนโยบายที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการบริจาคและการสนับสนุน เพื่อสร้างความชัดเจน ทำให้พนักงานและหุ้น

ส่วนรู้ว่าอะไรเป็นที่ยอมรับได้ และอะไรไม่เป็นที่ยอมรับ **การตรวจสอบ (Check)** การติดตามตรวจสอบเป็นสิ่งสำคัญ การตรวจสอบภายในกลไกการรายงาน และการทบทวนการจัดการจะช่วยให้ทดสอบว่าระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ การมีความเข้าใจตัวชี้วัดและตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพจะนำไปสู่การบริหารจัดการเรื่องของความซื่อสัตย์ **การปฏิบัติ (Act)** การปฏิบัติตามกฎระเบียบไม่ใช่แค่ครั้งเดียวแล้วจบแต่เป็นเส้นทางการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบจุดอ่อน จะต้องดำเนินการแก้ไข ระบบจะพัฒนาไปพร้อมกับการเติบโตขององค์กรและภาพรวมของความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป มาตรฐาน ISO 37001 ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ทั้งนี้ ความซื่อสัตย์สุจริตไม่สามารถมอบหมายหรือลดทอนลงเป็นเพียงเอกสารนโยบายได้ แต่ต้องแสดงให้เห็นผ่านการตัดสินใจและการเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร การนำมาตรฐานนี้มาใช้ถือเป็นการลงทุนเชิงกลยุทธ์ที่คุ้มค่า นอกจากนี้ ISO 37001 ยังเป็นภาษาสากลที่อำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจข้ามพรมแดนและเสริมสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เนื่องจากตลาดในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความโปร่งใส นักลงทุนสามารถคาดการณ์อนาคตได้ และลูกค้าให้คุณค่ากับความน่าเชื่อถือ ทำให้การเติบโตอย่างยั่งยืนต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความไว้วางใจ ความรับผิดชอบ และการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม

“ISO/IEC 4933” มาตรฐานใหม่ล่าสุดที่ทำให้ทุกอุปกรณ์เข้าใจภาษาเดียวกัน

ปัจจุบันเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงไป เรามี AI AR/VR และอุปกรณ์อัจฉริยะที่เชื่อมต่อกันมากขึ้นอยู่เสมอและผสมผสานเข้ากับชีวิตจริง ในสภาพแบบนี้ การออกแบบที่ยังคงยึดติดกับอุปกรณ์เป็นหลักจึงกลายเป็นอุปสรรค ความท้าทายที่แท้จริงในยุคนี้ไม่ใช่การทำให้รองรับอุปกรณ์หลายๆ แบบอีกต่อไป แต่คือการเข้าใจว่าผู้ใช้ต้องการอะไรจริงๆ ในแต่ละสถานการณ์

มาตรฐานที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ ISO/IEC 4933 Information technology — User interfaces — Unifying input actions across devices ซึ่งเรียกได้ว่าเป็น “ภาษากลาง” ใหม่ของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่สำหรับวิธีการออกแบบ จากเดิมที่เน้นว่า “ผู้ใช้กดปุ่มอะไร” มาเป็น “ผู้ใช้ต้องการทำอะไร” ด้วยการสร้างระบบที่เข้าใจความต้องการของผู้ใช้ได้โดยไม่จำกัดประเภทของอุปกรณ์ หลักการนี้ไม่ได้เป็นเพียงแนวคิดทางทฤษฎี แต่มีผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อทุกมิติของอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ตั้งแต่การเปิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ไปจนถึงการแก้ไขปัญหาด้านพื้นฐานด้านจริยธรรมและการเข้าถึงซึ่งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ที่สำคัญ 5 มิติ ดังต่อไปนี้

1. การทำลายการผูกขาดระบบนิเวศ ในอดีต บริษัทเทคโนโลยีหลายแห่งสร้างวิธีการใช้งานที่เป็นของตัวเอง เช่น ทำทาบพิเศษ คำสั่งเสียงเฉพาะ หรือวิธีอ่านคำจากเซ็นเซอร์แบบเฉพาะ ทำให้ผู้ใช้ติดอยู่กับระบบนั้นๆ การ “ล็อกผู้ใช้” แบบนี้ทำให้เปลี่ยนไปใช้ระบบอื่นยาก และขัดขวางการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ

มาตรฐาน ISO/IEC 4933 เปลี่ยนแนวคิดดังกล่าวโดยแยก “การกระทำ” (เช่น เลื่อนขึ้น/ลง เลื่อนดู) ออกจาก “วิธีการสั่ง” (เช่น พุด, มองตา, ทำท่าทาง, สัมผัส) ส่งผลให้ซอฟต์แวร์ไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง และเกิดตลาดแบบเปิดที่คำสั่งของผู้ใช้สามารถใช้ได้ทุกแพลตฟอร์ม

2. การวางรากฐานสำหรับการประมวลผลเชิงพื้นที่และเมตาเวิร์ส เรากำลังก้าวเข้าสู่โลกที่ไม่ต้องใช้ปุ่มกดหรือหน้าจอกต่อไปในโลก AR และ VR นั้น มือ ตา และแม้แต่สัญญาณจากสมองก็สามารถใช้เป็นตัวควบคุมได้

ถ้าไม่มีมาตรฐานกลางหรือภาษากลาง การใช้งานในโลกเสมือนจริงจะยุ่งเหยิง แต่ละแพลตฟอร์มจะมีท่าทางและวิธีการของตัวเอง มาตรฐาน ISO/IEC 4933 จึงสร้างโครงสร้างที่ทุกคนเข้าใจเหมือนกัน ทำให้การ “หยิบ” ของในโลกเสมือนจริงมีความหมายเดียวกันกับการ “ลาก” บนคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะใช้อุปกรณ์ยี่ห้อไหน ทรสจะร่วมกันนี้สำคัญมากสำหรับแอปพลิเคชันในโลกเสมือนจริง ตั้งแต่เมตาเวิร์สสำหรับองค์กร ไปจนถึงระบบฝึกอบรมแบบจำลอง

3. จริยธรรมของข้อมูลการกระทำและความเป็นส่วนตัว คุณค่าที่สำคัญอย่างหนึ่งของมาตรฐาน ISO/IEC 4933 อยู่ที่การปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้เนื่องจากปัจจุบันระบบสามารถเก็บข้อมูลพฤติกรรมที่ละเอียดมาก เช่น การเคลื่อนไหวของดวงตา การเกร็งกล้ามเนื้อ และท่าทาง จึงมีความจำเป็นทางจริยธรรมที่ต้องแยก “สิ่งที่ผู้ใช้ต้องการทำ” ออกจาก “ข้อมูลร่างกายดิบๆ” มาตรฐานนี้เน้นไปที่ความหมายของการกระทำมากกว่าข้อมูลทางชีววิทยา ทำให้สามารถปกป้องความเป็นส่วนตัวส่วนตัวโดยประมวลผลความต้องการของผู้ใช้ในเครื่องของพวกเขาเอง สามารถหลีกเลี่ยงการส่งข้อมูลร่างกายที่ละเอียดอ่อนไปที่อื่นโดยไม่จำเป็น และสามารถสร้างระบบที่เข้าใจผู้ใช้ต้องการอะไร ไม่ใช่แค่อ่านสัญญาณจากร่างกายแนวทวนนี้ เปลี่ยนการปกป้องข้อมูลจากการตั้งกฎเพิ่มเติมทีหลัง มาเป็นการออกแบบระบบให้ปลอดภัยตั้งแต่แรก

4. การแก้ไขความขัดแย้งระหว่างความแม่นยำกับการเข้าถึงได้ ในอดีต งานที่ต้องการความแม่นยำสูง (เช่น การผ่าตัด การออกแบบ 3D) ต้องใช้อุปกรณ์พิเศษซึ่งผู้พิการมักใช้ไม่ได้ ในทางกลับกัน การ

ออกแบบเพื่อคนพิการมักถูกมองว่าเป็นเรื่องรอง ไม่ใช่เป็นส่วนหลักของการออกแบบ แต่มาตรฐาน ISO/IEC 4933 แก้ปัญหานี้โดยให้ขั้นตอนการทำงานเดียวกันสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ระบบทางการแพทย์ที่ต้องการความแม่นยำสูงสามารถใช้ได้ทั้งจอยสติคและการมองตา อุปกรณ์บนรถเข็นสามารถควบคุมได้ทั้งด้วยการพีกหน้าและเสียงพุดโดยทำงานได้เหมือนกัน สิ่งนี้เปลี่ยนการออกแบบเพื่อคนพิการจากส่วนเสริมที่เพิ่มทีหลัง มาเป็นหลักการสำคัญตั้งแต่ต้น

5. เตรียมพร้อมสำหรับอนาคตของ Zero-UI เมื่อเอไอทำงานเชิงรุกได้รับการพัฒนาขึ้น เราจึงเข้าสู่ยุค Zero-UI ที่ระบบจะคาดเดาและตอบสนองความต้องการของเราโดยไม่ต้องมีปุ่มกดหรือเมนูให้เห็นซึ่งมาตรฐาน ISO/IEC 4933 รองรับสิ่งนี้โดยกำหนดโครงสร้างความหมายของความต้องการของมนุษย์ที่ทุกอุปกรณ์เข้าใจได้ ไม่ว่าเราจะพุด ทำท่าทาง หรือแค่มอง ความหมายพื้นฐานของความต้องการก็ยังเหมือนเดิม ทำให้ระบบอัจฉริยะสามารถเข้าใจและใช้งานได้

หากเปรียบเทคโนโลยีกับเมือง มาตรฐาน ISO/IEC 4933 ก็เหมือนระบบสาธารณูปโภคที่ซ่อนอยู่ใต้ดิน ไม่ได้โดดเด่นเหมือนตึกระฟ้าหรือถนนสายหลัก แต่กลับเป็นตัวกำหนดว่าเมืองจะเติบโตไปในทิศทางใด น้ำจะไหลไปที่ไหน ไฟฟ้าจะส่งถึงใคร และผู้คนจะสามารถเคลื่อนที่ได้อย่างไรอิสระเพียงพอ มาตรฐานนี้จึงไม่ได้เป็นเพียงกฎเกณฑ์ทางเทคนิค แต่เป็นรากฐานที่จะทำให้เทคโนโลยีปรับตัวเข้ากับมนุษย์ได้ ไม่ใช่บังคับให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยี คำตามที่เหลือคือเมื่อเทคโนโลยีสามารถเข้าใจเจตนาของเราได้โดยไม่ต้องพึ่งอุปกรณ์ใดอุปกรณ์หนึ่ง เราจะใช้อิสราภาพนี้สร้างสรรค์อะไร

ที่มา: <https://www.iso.org/standard/80527.html>

Standard Warning

ISO 14060 ahunเป้าหมาย การปล่อยก๊าซ เรือนกระจก เป็นศูนย์ของ องค์กร

โลกกำลังมีพันธสัญญาด้านสภาพภูมิอากาศซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทาน และความคาดหวังด้านกฎระเบียบที่เพิ่มมากขึ้น องค์กรต่างๆ จึงมองหาความชัดเจน ความน่าเชื่อถือ และความสามารถในการเปรียบเทียบในพันธสัญญาของตนต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

ไอเอสโอตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงได้พัฒนามาตรฐาน องค์กรที่สอดคล้องกับเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ISO 14060, Net zero aligned organization ซึ่งยังคงเป็นร่างมาตรฐาน (ISO/CD) อยู่ในขณะนี้ และถือเป็นมาตรฐานที่ล้ำสมัยโดยคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 207/SC 7, Greenhouse gas and climate change management and related activities มีความมุ่งมั่นในการกำหนดความหมายที่แท้จริงของ “การสอดคล้องกับเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์” ในระดับโลก

วัตถุประสงค์ของมาตรฐานนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ การกำหนดข้อกำหนดว่าองค์กรต่างๆ จะแสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์นั้นสามารถทำได้อย่างไรซึ่งรวมถึงเป้าหมาย แผนการดำเนินงาน และความคืบหน้าที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ตามข้อตกลงปารีส และที่สำคัญคือ มาตรฐานนี้ใช้กับองค์กรโดยรวม ไม่ใช่เฉพาะผลิตภัณฑ์หรือบริการใดบริการหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับแนวทางก่อนหน้านี้ของไอเอสโออย่างแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์: IWA 42, Net zero guidelines

ณ เวลาที่เขียนบทความอยู่นี้ ISO/CD 14060 อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบของคณะกรรมการ (ขั้นตอนที่ 30.60) ซึ่งหมายความว่าผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานมาตรฐานแห่งชาติได้ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรฐาน และคาดว่าจะมีการพัฒนาเพิ่มเติมก่อนที่จะมีการปรึกษาหารือกับสาธารณะและการลงคะแนนเสียงขั้นสุดท้าย

ทำไมมาตรฐาน ISO 14060 จึงสำคัญมาก

หลายองค์กรประกาศพันธสัญญาต่อเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์แล้วโดยตั้งเป้าหมายที่ท้าทายซึ่งมักจะเป็นปี 2593 (ค.ศ.2050) หรือเร็วกว่านั้น

อย่างไรก็ตาม หากไม่มีมาตรฐานสากล คำกล่าวอ้างเหล่านี้ก็มีความน่าเชื่อถือแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ทำให้ยากที่จะได้รับความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งรวมถึงลูกค้า นักลงทุน และหน่วยงานกำกับดูแล การมีมาตรฐาน ISO 14060 จึงเข้ามาเติมเต็มช่องว่างนี้ ทำให้ครอบคลุมสิ่งที่สำคัญ 3 ประการดังต่อไปนี้

1. ความชัดเจนและความน่าเชื่อถือ ด้วยการสร้างภาษาที่ใช้ร่วมกันและข้อกำหนดที่ชัดเจนสำหรับการบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ มาตรฐานนี้ช่วยให้องค์กรสามารถอธิบายกลยุทธ์ด้านสภาพภูมิอากาศของตนได้อย่างสม่ำเสมอ วัดผลได้ และตรวจสอบได้ในอุตสาหกรรมและภูมิภาคต่างๆ ความชัดเจนนี้ช่วยลดความสับสนและป้องกัน “การฟอกเขียว” (Greenwashing) ซึ่งการกล่าวอ้างถึงความยั่งยืนมีเกินกว่าประสิทธิภาพที่แท้จริงหรือขาดหลักฐานสนับสนุน

2. ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักลงทุน พันธมิตรทางธุรกิจ และลูกค้าต่างต้องการหลักฐานมากยิ่งขึ้นว่าเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขององค์กรไม่ได้เป็นเพียงแค่ความต้องการทั่วไป แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินการที่วัดผลได้ มาตรฐานไอเอสโอที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกองค์กรว่าการกล่าวอ้างเรื่องการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์นั้นได้รับการสนับสนุนจากหลักฐานที่เข้มงวดและสอดคล้องกับวิทยาศาสตร์ด้านสภาพภูมิอากาศที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

3. ความแตกต่างในการแข่งขัน สำหรับผู้ประกอบการและธุรกิจ การปรับตัวให้สอดคล้องกับ ISO 14060 ตั้งแต่เริ่มต้น สามารถสร้างความแตกต่างในตลาดได้ องค์กรที่เตรียมกลยุทธ์และระบบไว้ล่วงหน้าจะเหนือกว่าคู่แข่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมด้านการจัดซื้อ การจัดหา หรือกฎระเบียบที่กระตุ้นให้ต้องแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติความยั่งยืนที่ชัดเจน

คณะกรรมการวิชาการของไอเอสโอได้ทุ่มเทความพยายามอย่างมากในการร่าง ISO 14060 และขั้นตอนต่อไป ได้แก่ การปรึกษาหารือสาธารณะและการแก้ไขที่อาจเกิดขึ้นโดยอิงจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากการคาดการณ์ของ ISO ร่างมาตรฐานสากล (DIS) ฉบับทางการอาจจะแล้วเสร็จและเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะในช่วงต้นปี 2026 โดยคาดว่าจะมีการเผยแพร่ในช่วงปลายปี 2026 หรือต้นปี 2027

ช่วงเวลานี้สอดคล้องกับการเกิดแรงผลักดันที่ทวีขึ้นในการดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศขององค์กรซึ่งรวมถึงการพัฒนาควบคู่กันไปในการรอบการทำงานที่เสริมกัน เช่น มาตรฐานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ของโครงการร่วมมือระดับสากลที่ช่วยให้องค์กรธุรกิจและสถาบันการเงินตั้งเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) โดยอิงตามหลักวิทยาศาสตร์สภาพภูมิอากาศที่ทันสมัยที่สุดเพื่อกำหนดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียสตามความตกลงปารีส มุ่งสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-Zero) ภายในปี 2593 (Science Based Targets Initiative: SBTi) ซึ่งเป็นอันเป็นการตอกย้ำความต้องการทั่วโลกสำหรับวิธีการด้านสภาพภูมิอากาศที่แข็งแกร่ง

มาตรฐาน ISO 14060 จะช่วยให้การประกาศเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ขององค์กรมีความโปร่งใส เชื่อถือได้ และตรวจสอบได้อย่างแท้จริงซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน ลูกค้า และหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งนี้ เป็นที่คาดว่ามาตรฐานฉบับสมบูรณ์จะสามารถประกาศใช้ในช่วงปลายปี 2569 (ค.ศ.2026) ถึงต้นปี 2570 (ค.ศ.2027)

ท่านที่สนใจองค์ความรู้หรือบริการเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนหรือการบริหารโครงการ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ฝ่ายบริการด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน โทรศัพท 026171723 – 36 หรือ Email: 2SD@masci.or.th

ที่มา:

1. <https://www.iso.org/standard/43276.html#lifecycle>
2. <https://www.esgprothai.com/content/29957>

ทำไมองค์กรต้อง ให้ความสำคัญกับ ISO 17298

ปัจจุบัน ทั่วโลกกำลังตระหนักถึงความจริงที่ว่า ธรรมชาติไม่ใช่ทรัพยากรที่เราสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างไร้ขีดจำกัดตลอดไป แต่ธรรมชาติเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงและกำลังลดลงอย่างรวดเร็ว ไอเอสโอหรือองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้พัฒนามาตรฐาน ISO 17298, Biodiversity – Considering biodiversity in the strategy and operations of organizations – Requirements and guidelines ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์สำคัญที่องค์กรสามารถนำไปปรับใช้ที่ให้องค์กรสามารถมองเห็นคุณค่าเชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ และการตัดสินใจที่คำนึงถึงต้นทุนกับความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

จากข้อมูลของสภาเศรษฐกิจโลก หรือ WEF (World Economic Forum) ระบุว่ามูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 44 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของ GDP โลกจำเป็นต้องพึ่งพาธรรมชาติโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นน้ำสะอาดจากป่าต้นน้ำ ดินที่อุดมสมบูรณ์สำหรับการเกษตร วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม หรือระบบนิเวศอย่างการควบคุมสภาพภูมิอากาศ และการผสมเกสรของแมลง แม้ระบบเศรษฐกิจจะพึ่งพาธรรมชาติขนาดนี้ แต่องค์กรส่วนใหญ่กลับมีจุดบอดที่เสี่ยงต่อทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เราเข้าใจ carbon footprint ของธุรกิจหรือองค์กรเป็นอย่างดี แต่ไม่รู้ว่ามี natural footprint

เท่าไร และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศที่เราเองต้องพึ่งพาอย่างไร

คำตอบอยู่ในมาตรฐาน ISO 17298 สำหรับ 2 เรื่องหลัก คือ ประการแรก เรื่องการพึ่งพา ห่วงโซ่อุปทานของเราจะได้รับผลกระทบอย่างไรหากน้ำสะอาดหรือดินที่อุดมสมบูรณ์หมดไป และประการที่สอง เรื่องผลกระทบ การดำเนินงานของเราทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่ตัวเราเองและคู่แข่งจะต้องใช้ในอนาคตอย่างไร

สิ่งที่ทำให้ ISO 17298 แตกต่างจากมาตรฐานอื่นๆ คือมาตรฐานนี้ไม่ได้เพียงแค่ขอให้องค์กรลดผลกระทบเชิงลบเท่านั้น แต่ยังให้กรอบการทำงานเชิงกลยุทธ์ในการบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพให้เข้ากับแกนหลักของธุรกิจอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนำมาใช้ร่วมกับมาตรฐานอื่น เช่น มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 จะช่วยยกระดับจากการลดมลพิษไปสู่การเพิ่มความสามารถในการฟื้นฟูของระบบนิเวศ หรือมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 จะช่วยเชื่อมโยงความรับผิดชอบต่อชุมชนกับการปกป้องระบบนิเวศที่ชุมชนพึ่งพา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความมั่นคงทางอาหารและน้ำในระยะยาว

คุณค่าของการดำเนินงานที่จับต้องได้ การนำ ISO 17298 มาใช้ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม แต่เป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่ชัดเจน ช่วยให้เราเข้าถึงแหล่งเงินทุนใหม่ซึ่งนักลงทุนทั่วโลกใช้ TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) ในการประเมินความเสี่ยง ดังนั้น องค์กรที่นำ ISO 17298 ไปใช้จึงเป็นตัวเลือกที่ปลอดภัยสำหรับการลงทุนเพื่อสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ ยังส่งผลต่อความมั่นคงในการดำเนินงานด้วยการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันกับการบำรุง

รักษาเชิงป้องกันห่วงโซ่อุปทานขององค์กร และป้องกันความเสี่ยงที่อาจทำให้ธุรกิจหยุดชะงัก ตลอดจนเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ระดับโลก ตามกรอบความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลกคุณหมิง-มอนทรีออล หรือ GBF (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework) ซึ่งตั้งเป้าหมายในการปกป้องทรัพยากร 30% ของโลกภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ดังนั้น องค์กรที่นำมาตรฐาน ISO 17298 ไปใช้จึงแสดงให้เห็นว่าองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมกันแก้ไขปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพ

ISO 17298 ใช้แนวทางที่เรียกว่ามุมมองระดับภูมิทัศน์ซึ่งช่วยตั้งตามคำถามที่กว้างขึ้น เช่น การใช้ น้ำขององค์กร 50 กิโลเมตรต้นน้ำส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ 50 กิโลเมตรปลายน้ำอย่างไรซึ่งเป็นการมองภาพรวมของระบบนิเวศที่เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ มาตรฐานนี้ยังให้เครื่องมือในการวัดสิ่งที่จับต้องได้ยากด้วยหลักการตามวิทยาศาสตร์ (SBTN) ที่ครอบคลุม การประเมินพื้นฐาน การลดผลกระทบตามลำดับความสำคัญ (หลีกเลี่ยง ลด ฟื้นฟู ชดเชย) และการติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

แผนที่ที่ช่วยให้องค์กรเติบโตได้อย่างยั่งยืน

หากองค์กรของเราเปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ในป่า และมองอย่างผิวเผิน อาจดูเหมือนว่าต้นไม้ยืนอยู่ได้ด้วยตัวเอง แต่ความจริงก็คือ ต้นไม้ต้องอาศัยดิน น้ำ แสงแดด แมลงผสมเกสร และจุลินทรีย์นับล้านชนิดในดิน หากระบบนิเวศรอบข้างพังทลายลง ไม่ว่าต้นไม้จะใหญ่แค่ไหน ก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ISO 17298 ก็เช่นกัน มาตรฐานนี้ไม่ได้เป็นเพียงมาตรฐานอีกหนึ่งฉบับ แต่เป็นแผนที่ที่จะช่วยให้องค์กรของเราเติบโตได้อย่างยั่งยืนท่ามกลางป่าที่มีชีวิตชีวาโดยไม่ได้มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวบนพื้นที่ที่แห้งแล้ง